

עומק הפשט

גליון נושא:

בס"ד, יום ג' פרשת חוקת ג' תמוז תשע"ז מסכת גיטין דף ל:

דיונים אקטואליים בסוגיות הנלמדות, לעורר לב המעיין, ואין לסמוך על הדברים הלכה למעשה.

'איבער מעשרן'

פנינים

זהירות, משקה מכיל פרי!

מחלוקת: לדעת הגרי"ז מבריסק זצ"ל, אותם שמעשרים שוב, אין יכולים לעשר משקה שמכיל פרי שיוצר במפעל (כגון מיץ תפוזים גאמפ' וכדומה), שכן הגרי"ז חשש, שדבר היוצא מהפרי מחויב בהפרשה כדין הפרי עצמו, אך אי אפשר להפריש ממנו כשהוא במצבו הנוכחי שזה זיעה בעלמא, כי כבר איבד את צורת הפרי (בניגוד לין ושמן שמעשרים כאשר הם יין ושמן, כי עיקר הפרי עומד לכך, ולא מיקרי זיעה היוצאת מהפרי. ואגב יש דין הובא בסוף סידור וילנא בסדר ההפרשה, שהמשקה יעמוד ולא יזוז בשעת המעשר).

אולם החזו"א חולק עליו, ואמר החזו"א שהויכוח עם הגרי"ז אינו רק כאן, אלא יש כאן מחלוקת יסודית בכל התורה, הגרי"ז סבר שיתכן מצב, שמחויב לעשות דבר ואינו יכול לעשות אותו, אולם החזו"א סבר שיש בזה ממה נפשך, אם הוא מחויב לעשות כן שפיר יעשה מיד, ואם אינו יכול לעשות כן, שוב אינו מחויב. וכפי שהמליצו על דעת החזו"א ש'המשקה אינו עגונה!' (עלי יוסף ב"ק עמוד ריח, משפטי ארץ).

יסוד פלוגתתם איך לפרש את כוונת הירושלמי בדין יוצא. והגרי"ז הוכיח כשיטתו מלשון רש"י שיוצא הוא זיעה בעלמא ולא חל עליו תרומה ומעשר (חולין קכ).

הרבה מתלמידי הגרי"ז מקפידים מחמת כן, לא לשתות כלל משקה ממפעלים שמכיל פרי (ויכולים לשתות מיץ תפוזים, רק כאשר בעצמם הפרישו על התפוזים תרומות ומעשרות, ואז סחטו אותם), כי הרי הם מחמירים שצריך לחזור ולעשר, והגרי"ז אומר שדבר כזה אי אפשר לעשר, נמצא שאין להם דרך לתקן אותו.

לאחרונה התחילו לייבא מחו"ל משקה שמכיל פרי, בזה גם לשיטתם תלמידי הגרי"ז מותר בשתייה, כי ה'גמר מלאכה' כבר היה בחו"ל. אבל הוא מהוה פתרון רק לתלמידי הגרי"ז, אבל תלמידי החזו"א מחמירים יותר בגדר של 'גמר מלאכה', ואצלם אפילו דבר קטן נחשב 'גמר מלאכה', מסיבה זו יש מהם שמעשרים אפילו פפסי קולה, כיון שהקולה מגיע מחו"ל בתור תמצית שאינו ראוי לשתיה, ורק בארץ מערבבים את התמצית במים ומכניסים את המשקה המוגמר לבקבוקים. ❖

'מחלוקת האם יש ברירה'

תנן (גיטין ל.) המלוה מעות את הכהן ואת הלוי ואת העני להיות מפריש עליהן מחלקן מפריש עליהן בחזקת שהן קיימין, ואינו חושש שמא מת הכהן או הלוי, או העשיר העני. מתו צריך ליטול רשות מן היורשים. אם הלוון בפני ב"ד אינו צריך ליטול רשות מן היורשין.

שואלת הגמ' (דף ל:) על פירושו של רב מרשיא בריה דרב אידי, וכי נחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף?

וכתבו התוס' (ד"ה וכי נחשדו) שמדרבנן גם תרומת מעשר צריך מוקף. ורק בשבת ויו"ט מקילין בדבר. וי"מ דדוקא חברים לא נחשדו לתרום שלא מן המוקף, אבל שאר כל אדם, חשוד לתרום שלא מן המוקף.

1. לחזור ולהפריש

הוראה: שאל הג"ר יעקב הורביץ זצ"ל ראש ישיבת אופקים (משפטי ארץ תרומות ומעשרות, הליכות שדה 101 עמוד 29, חשוקי חמד

מנהג ישראל תורה

גאונותו של רבי אברהם גניחובסקי

הערת הרב מרדכי אייזן שליט"א: כידוע למדקדקים, בהרבה מקרים, ההפרשה של האורח בזמן האירוח גורמת לאי נעימות, כי בזה האורח כאילו מצהיר שאינו סומך על המארח.

בפשטות, אי אפשר לעשות תנאי מראש, שמה שיסאיר בצלחת יחול עליו תורת מעשר, כי אי אפשר להפריש עכשיו, כיון שהאוכל עדיין אינו שלו, כל זמן שלא עשה בו קניין, וצריך שליחות של בעל הבית, ובעל הבית הרי סבור שפירותיו מתוקנים ואינו עושה אותו שליח לעשר.

אם מתנה מערב שבת ומפריש בשבת (כגון בקידוש בבית הכנסת וכד'), זה לא יועיל, כי בשבת אסור להפריש, וגם לפני שבת ההפרשה לא תחול כי אז זה עדיין לא שלו.

גאונות: מעשה נפלא אירע בעת ביקורם של הג"ר אברהם גניחובסקי זצ"ל עם הג"ר דוב לנדא שליט"א אצל הג"ר יצחק יעקב וויס זצ"ל גאב"ד העדה החרדית, כאשר באו לביתו, לדון עמו בענין תרומות ומעשרות, במפעלים שבהשגחת 'ועד הכשרות'.

לכבוד האורחים החשובים, טרח המארח בעל ה'מנחת יצחק', ונכנס בעצמו למטבח להביא לשולחן מגש, ועליו - מיץ תפוזים ועוגה! כעת מה עושים, הרי אין זה 'כבוד התורה' לעשר בפני הרב, ובכך להצהיר בעצם שאין סומכים עליו ועל 'ועד הכשרות' שבראשותו?

בין רגע, קפץ רבי אברהם גניחובסקי ממקומו, הגביה את המגש ואמר לגאב"ד "אני לא מוכן שהרב יטרח עבורי, אגיש את המגש בעצמי לשולחן". הרב הסכים ושיחרר את המגש. רבי אברהם גניחובסקי כיון בהגבתו, לעשות קנין בעוגה ובמסקה, לאחר מכן שפך בטלטולו קצת מהמיץ תפוזים לתוך המגש, וקרא על המשקה המופרש שם תרומה ומעשר כדין, כך גם עשה על העוגה, ששייר מקצתה וקרא על הנותר שם חלה ותרומה ומעשר, וסימן לרבי דוב לנדא שאפשר לאכול. כך בגאונותו דקדק בהלכה בלי לפגוע בכבוד התורה.

בליעות: כעין זה מסופר בספר ויאמר הנני, כאשר כיבדו את רבי אברהם גניחובסקי באחת השמחות, לשתות 'כוס של ברכה', עשה תנאי מדין ברירה שיחול שם תרומה ומעשר על מה שישיר בכוס, כמו בשני לוגין שאני עתיד להפריש, אך עדיין חשש אולי השיריים יישארו בכוס, וישטפוהו ברותחין, ויכנס לכוס בליעות של איסור, לכן כדי לצאת מכל חשש ופקפוק ביקש מילד שילך לשטוף עבורו את הכוס.

לא לחינם הספידו הג"ר דוב לנדא שליט"א, שבנוסף לגאונותו בתורה, היה רבי אברהם זצ"ל גאון במידות (י.ז.ו.). ❖

דמאי פרק א' משנה א') את הגרי"ש אלישיב זצ"ל, כיצד להורות לתלמידים בישיבה וכן בשיעורים בסמינר, כאשר קונים תוצרת מהשגחה מוסמכת שפקיע שמה לטובה בהקפדתה על גדרי הכשרות, האם צריך לעשר שוב?

חומרא: והשיב הג"ר יוסף אפרתי שליט"א בשם הגרי"ש אלישיב; שמעיקר הדין אין צריך לשוב ולהפריש תרומות ומעשרות מכל דבר שיש עליו השגחה מוסמכת, וכך ראוי למידרש בפירקא. אולם בעל נפש הירא וחרד לדבר ד', כדאי שינהיג עצמו להפריש מכל דבר הנכנס לביתו, ובפרט שידוע כי גם במקומות שיש בהם השגחה קפדנית על תרומות ומעשרות, נזקקים הם לכמה עקולי ופשורי, ואשרי חלקו של הנוהג הידור זה, להפריש תרומות ומעשרות בביתו מכל דבר. הג"ר יוסף אפרתי שליט"א בספרו ישא יוסף כותב את כל החששות שיש בהסתמכות על השגחות המהדרין, ומסיק בשם הגרי"ש אלישיב, שבכל זאת עדיין אין זה חיוב גמור. מאידך שמעתי בשם הגר"נ קרליץ שליט"א וכן יש אומרים בשם הגרי"ש אלישיב זצ"ל שהוא חיוב מדינא.

חשוב לציין שלדעת הרבה מורי הוראה שליט"א, כאשר קונה מאכלים בכשרות מהודרת אין שום עניין לחזור ולעשר, וכמו שסומך על ההכשר המהודר כלפי כל דיני התורה, יכול לסמוך בשופי גם לעניין תרומות ומעשרות. וממליצים את הפסוק יאכלו עֲנָוִים וְיִשְׁבְּעוּ (תהלים כב כז).

צדיק מופלג שליט"א סיפר בוועד לחברים מקשיבים בביתו (י.ג.), על מנהגו שמקפיד לעשר כל דבר מאכל שנכנס לבית; 1. פפסי קולה וכדומה אין מעשרים שוב, שכך מקובל שכל סוגי משקה שחור אינם מכילים פרי ואין ענין לעשר (אותם המחמירים לעשר קולה הוא המצאה מחודשת). 2. כאשר חוזרים ומעשרים, כותבים על כל מוצר את האות מ' לדעת מה תוקן ומה לא. 3. לא להגיד 'זה לא מעושר', כי יש הכשר מהודר על המוצר, אלא לומר 'זה לא מעושר שוב' (דאס איז נישט איבער גע'מעשר'ט).

2. האם מותר 'לעבוד על השני'?

לשיתת הגרי"ש שמעיקר הדין מותר, ורק בעל נפש צריך להחמיר, הוסיף הג"ר **יצחק זילברשטיין** שליט"א (חשוקי חמד דמאי פרק א' משנה א') שחולה שמקפיד להפריש תרומות ומעשרות מכל מאכל אפילו ממה שיש לו הכשר מהודר, אין להאכיל אותו דבר שלא עישרו שוב, למרות שיש עליו השגחה, כיון שהחולה מקפיד על כך.

וזה על פי הרמ"א (יור"ד סימן קיט ס"ז): 'מי שנוהג באיזה דבר איסור, מכח שסובר שדינא הוא הכי, או מכח חומרא שהחמיר על עצמו, מותר לאכול עם אחרים שנוהגים בו היתר, דודאי לא יאכילוהו דבר שהוא נוהג בו איסור'. הרי לפנינו שפשוט לרמ"א שאפילו דבר שהוא נוהג איסור באכילתו רק משום חומרא, בכל זאת אסור לשני להאכילו, ומשום כך מסיק שם בחשוקי חמד שאפילו לחולה אין ראוי להקל בכך ולעבוד עליו'.

והעירוני (ר.י.ג.) למה שכתב בשו"ת פרי יצחק (חלק ב סימן לח) בדין שויא אנפשיה חתיכה דאיסורא, כגון טבח האומר שלא שחט את הבהמה, שהדין הוא שאסורה עליו אפילו במקום עדים כמבואר ברשב"א, מכל מקום אם יודע את האמת שהבהמה שחוטה, מותר לו לאכול אותה שלא בפני אחרים. והטעם הוא כפי שכבר הסכימו רוב האחרונים, שדין 'שויא' מבוסס על נאמנות, שאדם נאמן על עצמו יותר ממאה עדים, והאיסור לאכול הוא רק כלפי בית דין, שחייבים למחות בו שלא יעשה האיסור, אבל כלפי עצמו (אליבא דאמת) הבהמה מותרת לו באכילה, שהרי יודע את האמת שהיא שחוטה! אולם הסתפק שם, כאשר שני עדים מעידים על בשר שהוא טריפה, ואדם אחר יודע שהעדים משקרים, האם מותר לו לאכול אותו במקום שאין רואים?

לכאורה לפי דבריו יוצא, שאם חבירו אינו מאמינו שתיקן המאכל כדון, בהפרשת חלה ומעשרות, והוא יודע בוודאי שהכל מעושר כדון, מותר לו לשקר ולומר לו שהפרישו שוב מעשרות, כיון שבאמת אז המאכל מותר לו מצד הדין.

אכן באמת אין להוכיח כן מדבריו, כי לעולם יישארו סיבות להחמיר, ועוד שיש בזה איסור שקר. ובפרט אם לא ראה בעצמו, רק שהוא סומך על ההכשר שבוודאי עישרו כדון, וחבירו אינו סומך, בזה ודאי אסור לשקר עליו, כי עיקר דבריו אינם נכונים.

למה לעשר שוב ???

3. הסיבות מצד ההלכה

ישנן הרבה סיבות מדוע לעשר שוב, כמבואר בספר משפטי ארץ (עמודים 45/52/53/54/95/96), ונפרט את חלקם: הסיבה הראשונה היא שיש אומרים שבזמננו אין דין 'חבר', בפרט אם המשגיח או המארח הוא אדם שמתיר לעצמו לאכול גם בהכשר פחות ברמת כשרות ירודה יותר, ולסמוך על היתרים שונים שהוא אינו סומך עליהם, ואינו מפריש בעצמו מכל מאכל שנכנס לפיו (י.ג.), נמצא שכלפי דרגת חומרא זו אינו בגדר 'חבר' אלא כלפיו יש לו דין של 'עם הארץ'. ועוד, שכל אדם שלא קיבל 'חברות' בפני בית דין, אין לו דין חבר, ויש שחידשו מכח סברא זו מכיון שאין דין חבר בזמננו, אי אפשר לסמוך על אף אדם, אפילו על בני ביתו.

[תמהו על כך מלשון רש"י (יבמות פח. ד"ה ואמר) והא ודאי פשיטא לן דסמכי עליה כל זמן שלא נחשד, דאי לאו הכי אין לך אדם אוכל משל חברו ואין לך אדם סומך על בני ביתו. הרי לנו שכל היסוד של עד אחד הוא לסמוך על בני ביתו ואיך שייך לעקור דין זה. והרי בהלכות נדה החמורים

הערות מבני החברה

בליעות אסורות

תמצית: התבאר בגיליונות האחרונים כמה סוגים של תנאי; 1. בגמ' (גיטין כה.) שני לוגין שאני עתיד להפריש את מה שישאר בסוף. 2. הגר"ד בהר"ן זצ"ל - שמפריש עבור כל העולם מדין 'זכין'. 3. חכם אחד שליט"א - שמפריש 'חלה' את החלק שנשאר מהקוגל. 4. הרב דוידוב שליט"א - שעושה תנאי, שבכל מקום שיאכל, יהיו השיריים חלה תרומה ומעשר כדין באופן המועיל.

שאלה: והעיר הרב ראובן לוי שליט"א יש לתמוה על עיקר הדין של 'תנאי' ו'ברירה' איך מועיל, הרי הבליעות נכנסו לתוך כל המאכל, וכן יש לתמוה גם בעצם דברי הגמ' 'שני לוגין שאני עתיד להפריש איגלאי למפרע', איך יכול לחול למפרע, הרי הבליעות מהיין של המעשר נכנסות לכל היין שיש בנוד מדין 'כבוש כמבושל'.

תשובה: אולי יש לחדש ש'ברירה' תועיל גם לזה, וכלפי הבליעות לא חל מעולם שם מעשר, וההפרשה חלה על חתיכה זו באופן חלקי, וצ"ע. ❖

יש בהם כריתות סומך על בני ביתו. ועוד שאשת חבר כחבר. ומקרא מלא דיבר הכתוב (משלי ג יז) דְרָכֶיךָ דְרָכֶי נְעָם וְכָל נְתִיבֹתֶיהָ שְׁלוֹם].

ועוד לפי מה שכתב החזו"א (מעשרות סימן ז' ס"ק טז) שבספק טבל יש לאסור, כמבואר בש"ך (יו"ד סימן קי כללי ספק ספיקא אות כ') דבספק דרבנן שאיתחזק איסורא יש להחמיר, והרי טבל איתחזק איסורא. אכן לפי הפר"ח שחולק על הש"ך מותר.

בספר תשובות והנהגות דן עוד, שבעלי המניות לא מסכימים ברצינות, שיתנו באמת ללוי מיוחס עשירית (10%) מהייצור, כדין מעשר ראשון. יש עוד בעיה שהמשגיח כשרות לא יכול להיות שליח, כי המינוי שלו היה כאשר הפירות לא היו בעולם.

4. הסיבות מצד המציאות

כיום כיון שמערכות התעשייה ענקיות במימדים עצומים, לא ימלט שלא יהיו כשלים בקיום כל פרטי הכשרות. ועוד שקשה ביותר לדייק באומדן כמויות ענק, ומי יערב לנו שאכן הפרישו 1/100 ומשהו מכל מוצר. ובשלמא בשאר הדברים אין ברירה, וחיובים לסמוך על הכשרות, אבל בזה יכול לעשר בעצמו, ועל כן אין לו לסמוך על 'מסתמא זה בסדר'.

יש נוהגים לחזור ולעשר פירות וירקות טריים שקונים בחנות, ההבנה במהלך זה הוא שבמפעל יש קו ייצור שאין סיבה לחשוב שלא עושר כדין, אך בחנויות השונות מתגלגל הסחורה מהכא להתם, וקשה מאוד לפקח באופן הרמטי על כל פרי שנכנס לחנות, ולצאת מידי ספק חוזרים ומעשרים.

בהרבה חנויות לא ברור אם נעשה קנין על הפירות בפועל לפני המעשר, ואיך יעשר את שאינו שלו. אמנם לזה יש פתרון, שעושים למשגיח 'שליחות כפולה' - של בעל החנות, ושל המשווק הסיטונאי, נמצא שממה נפשך הוא שליח טוב.

מצוי שהמפעל כולו בבעלות גויים, או שבעלי המניות ובעלי השליטה בחברה הם גויים, ואין שליחות לגוי. על בעיה זו הציעו שני פתרונות (שלא יצאו לפועל); הפתרון הראשון, למנות את המשגיח לאפוטרופוס, שאין נצרך כלפיו דין שליחות. הפתרון השני, שמנהל המפעל יקנה את כל הפירות למשגיח בקנין גמור על פי תורה, ולהבדיל שיהא בו גם תוקף חוקי (בגלל חשש זה יש מחמירים להפריש מכל פרי על עצמו, כי חוששים אולי פרי אחד היה בבעלות ישראל והפרי השני בבעלות של גוי, נמצא שמעשר מהפטור על החיוב. ונחלקו רש"י ותוס' במסכת גיטין דף מז. איך מתחלק השותפות).

5. 'גמר מלאכה' בארץ ישראל

ייבוא חוץ: כיום רוב תעשיית הקמח בארץ ישראל הוא מייבוא חו"ל, והחיטים שגדלות בארץ ברובם הולכות לאפיית מצות. שאר החיטים המיובאות לארץ מגיעות בעודם גרעינים, לאחר ניקוי, וכאן בארץ טוחנים ומעבדים אותם, עד למוצר המוגמר. גם בתעשיית השמן, חלק גדול מיובא

מחול, כאשר הרבה שמן זית מגיע מספרד, בארץ יש קצת שמן זית מהגליל העליון והשומרון, שם יש 'בית הבד' גדול (ד.ה.).

כאן אנחנו נכנסים לנושא המורכב של 'גמר מלאכתו בארץ' האם חייב במעשר, והדברים עתיקים והלא המה מבוארים באריכות בספר משפטי ארץ (תרומות ומעשרות עמוד 53). והנה אפילו בכשרויות מהודרות אין מפרישים תרומות ומעשרות על שמן ויין שבא מיבול חו"ל, ופוק חזי שכתוב על הלחם 'ללא חשש טבל ושביעית, הופרש חלה כדין'. ולא כתוב תרומות ומעשרות, כי זה יבול חו"ל, וגמר מלאכתו לחלה נעשה בארץ, ואילו גמר מלאכתו לתרומות ומעשרות כבר נגמר בחו"ל.

ותלמידי החזו"א המחמירים לעשר, טעמם הוא שיש שני סיבות לפקפק בטעם הפוטרים: א. פעולות מסוימות נחשבות לשיטתם 'גמר מלאכתו בארץ ישראל'. ב. גם אם גמר מלאכתו בחו"ל, יש צד בכס"מ שחייב מדרבנן.

יסוד הנדון נעוץ במה שכתב הרמב"ם (תרומות פרק א' הלכה כב) וז"ל פירות חוצה לארץ שנכנסו לארץ חייבין בחלה שנאמר 'שְׁמָה', שמה אתם חייבין, בין בפירות הארץ בין בפירות חוצה לארץ, ואם נקבעו למעשר ביד ישראל אחר שנכנסו לארץ, חייבין במעשרות מדבריהם. והקשה הכסף משנה (שם) שמשמע ברמב"ם שב'חלה' חייב מן התורה, ובתרומות ומעשרות רק מדרבנן, וקשה הרי מהפסוק 'שְׁמָה' יש לחייב גם תרומות ומעשרות מדאורייתא? ותירץ שבאמת גם חלה פטור מדאורייתא דכתיב וְהָיָה בְּאֶכְלֶכֶם מִלֶּחֶם הָאָרֶץ, והאי לאו מלחם הארץ הוא. עוד תירץ, שאם נכנסו לארץ קודם שנקבעו למעשר וקודם גלגול, חייב מדאורייתא, אבל אם נקבעו למעשרות בחו"ל, חייב רק מדרבנן (צ.פ.). ובזה הוויכוח, האם צריך לחשוש לצד השני של הכס"מ, שחייב מדרבנן גם כאשר נקבע למעשרות בחו"ל.

כלפי שמן סויה החמיר החזו"א, על פי מה שכתב בתשובת רבי בצלאל אשכנזי, ובברכי יוסף (יו"ד סימן שלא) הובא בדרך אמונה שצריך לעשר את השמן סויה.

אין ברירה: אדם ירא שמים שרוצה להחמיר ולעשר, ואין לו אפשרות כי אם על ידי דין ברירה, והרי נוקטים להלכה 'בדאורייתא אין ברירה, בדרבנן יש ברירה' – יש בזה נפק"מ בין הטעמים מדוע מחמירים לחזור ולעשר. אם הטעם משום שאין דין חבר בזמננו, יתכן שזה רק דין דרבנן ומועיל תנאי מדין ברירה.

אך אם החיסרון מצד השליחות, שהמשיג אינו שליח של בעל הפירות, או בעלות גויים שאין מועיל כלפיהם שליחות, או מצד הפירות, כגון עירוב של פירות נכרים עם פירות ישראל, פטור על החיוב, ועוד חששות דאורייתא, יתכן שכלפי אותם חששות אין מועיל ברירה, כגון בדגן תירוש ויצהר שחיובם מדאורייתא, ואף שבזמן הזה חיובם מדרבנן, מכל מקום דעת החזו"א שנדון כמו דאורייתא כיון שעיקר תרומות ומעשרות דאורייתא. אכן לפי פשטות השו"ע תרומות ומעשרות בזמן הזה הוא רק דרבנן.

סיכום הגיליון:

6. דינים העולים

אדם שקונה פירות וירקות ודברי מאכל בהשגחה מהודרת; דעה א' - אין צריך לעשר שוב, וצריך רק להקפיד שיהיה בחנות תעודת כשרות מהודרת בתוקף. דעה ב' - מצד הדין אינו חייב לחזור ולעשר. ומכל מקום בעל נפש הירא וחרד לדבר ד' חוזר ומעשר. דעה ג' - מעיקר הדין חייב לחזור ולעשר! מנהג גדולי ישראל שלא לפגוע בכבוד הזולת בשביל חומרא זו.

אין לרמות את חברו המקפיד לחזור ולעשר, לומר לו שזה מעושר שוב, גם כשראה בעיניו תיקון הפירות כדין, אין לומר לו שכבר מעושר שוב, כי עדיין יש ענין להחמיר. ועוד שיש בזה איסור שקר.

למה לעשר שוב? יש אומרים שאין דין חבר בזמננו. בפרט אם מתארח אצל אדם שאינו מקפיד לחזור ולעשר. יש להחמיר בספק טבל. במניות של מפעלים זה כעין הערמה שבאמת אין רוצים לתת את המעשר ראשון (10%) ללוי. יתכן שהיו כשלים בפיקוח, וכיון שיכול לתקן יתקן. אולי הפירות אינם קנויים בשעת

ההפרשה. המפעל בבעלות גוי ואין שליחות לגוי. מיובא מחו"ל אולי גמר מלאכתו בארץ, ואולי חייב מדרבנן גם כשגמר מלאכתו בחו"ל.

לדעת הגרי"ז משקה מכיל פרי צריך לעשר ואי אפשר. לדעת החזו"א אם צריך אפשר, ואם אי אפשר לא צריך.

אולי מועיל תנאי על הבליעות, שהחלק הבלוע לא יחול עליו שם תרומות ומעשרות. ❖

'עומק הפשט'

נייד: 052-7687405 | פקס: 02-6507823 | 5047867@gmail.com

הנושא לשבוע הבא;

זכית קטן בפעקלאך - גיטין דף לט.

אפשרות להנצחה; לע"נ, לרפו"ש, לישועה, וכדומה!

ניתן לשלוח - רעיונות ותיקונים, הוספות והערות, להגדיל תורה ולהאדירה.

אפשר לתרום עבור הוצאת הגיליונות בעמדות הממוחשבות של 'נדרים פלוס' ו'קהילות' ברחבי הארץ, תחת המדור 'קופות נוספות' לפי החיפוש: 'עומק הפשט'.

וכן בקו הצדקה 073-2757000 יש להקיש עבור קוד 1529.

מוזל טוב לאברך

החשוב הרב

בצלאל שישא

שליט"א לרגל

הולדת הבן נ"י

זה הקטן גדול

יהיה, ויררו הוריו

ממנו רוב נחת

לעילוי נשמת

הר"ר אליהו בן

רבי שמעיהו

רייכמן זצ"ל

נלב"ע ג' תמוז

ת.נ.צ.ב.ה.